

REDACTOR
DR. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ—JUDETUL ALBA DE JOS

MANUSCRISELE NU SE
== INAPOIAZĂ. ==

Unirea

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 120 Lei
Pe 6 luni . . . 60 Lei
Pe 3 luni . . . 30 Lei

Numărul 250 Lei

Pentru inserate se plătește 4 lei de șir garmond
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Răspundem și noi.

— Un ecou la răspunsul Preasfințitului Alexandru al Lugojului. —

Citind în numărul 7 c. al ziarului „Unirea” răspunsul lapidar al Preasfințitului Episcop Dr. Alexandru Nicolescu al Lugojului, dat în chestia legăturilor noastre cu Roma papală, am aflat cu multă surprindere, că dd. dela Sibiiu au îndrăznit să invite pe iubiții noștri arhieriei să treacă la ortodoxie, insinuând că dacă ar trece ei, ca păstori, întreaga turma credincioșilor i-ar urma fără cea mai mică discuție și împotrivire.

Afle deci „Telegraful Român” din Sibiiu și toți cari ar crede la fel, că noi credincioșii mireni ai bisericii române unite stăm neclintiți pe lângă această biserică, ținând atât de mult la Roma originii noastre, încât chiar dacă — presupunând imposibilul — toți arhieriei noștri ar trece la ortodoxie, noi nu i-am urma, spunând un puternic „veto” împotriva unei atari defecționări. Convingerea ce avem despre imensul aport național și moral rezultat de pe urma legăturilor noastre cu Roma, este atât de profundă, încât dacă unirea religioasă cu Roma nu s'ar fi făcut la 1700 — din partea părinților noștri, ar trebui neapărat să o facem noi astăzi.

Aprobăm deci în întregime răspunsul dat în 9 puncte de Preasfințitul Alexandru al Lugojului, pe care îl felicităm din tot sufletul, exprimându-i deodată și admirația, mulțumita și recunoștința noastră cea mai adâncă.

Binecuvântăm pe aceia, cari au făcut marea operă a unirii din 1700, prin care — spre marelă noroc al întreg neamului nostru — am fost legați și prin credință de gîntea latină și de cultura Apusului. Nu vedem astăzi nici un singur motiv acceptabil, pentru care astăzi Românii ar trebui să se apropie prin credință de marea slavismului, de care e bine să ne ținem cât mai departe. Și dacă prin forța împrejurărilor, Slavii au reușit să-și impună credința unei părți atât de însemnate a neamului nostru, aceasta încă nu înseamnă, că ea ar fi fost primită din convingere de acest popor — urmaș al Romei —, care în chip firesc trebuia să se orienteze și în cele religioase spre frații săi de sânge, popoarele mari și civilizate ale Apusului. Ortodoxismul Grecilor, Sârbilor, Bulgarilor și Rușilor este o lege atât de nefirească pentru neamul nostru latin, încât originea ortodoxiei române nu poate fi decât o siluire de conștiință.

Dacă putem deci regreta ceva, e faptul că aceasta s'a putut întâmpla. De aceea noi subsemnații mireni ca fii recunoscători ai bisericii române unite, căreia îi datorăm renașterea noastră națională, pivotul principal al înfăptuirii unității noastre de azi, am fost, suntem și vom fi totdeauna cei mai aprigi apărători ai credinței romane, de care nu este putere lumească să ne poată despărți vreodată.

Târgu-Murăș, luna Februarie 1924.

Romulus Pop
președintele Curții de Apel.

Dr. Petru Florian
inspector min. de finanțe.

Dr. Iustin Nestor
adv., iuriconsultul orașului

Dr. Ioan Pantea
advocat.

Dr. Petru Stoica
notar public.

Dr. Ioan Sârbu
advocat.

Dr. Al. George
profesor.

Dr. Gavril Musca
advocat stag.

Emil Drăgan
revizor școl.

Dr. Ioan Roman
cand. adv.

Maxim Radu
primnotar.

Alexandru Hancu
meserias.

Victor Maior
prefectul jud. Murăș-Turda

Dr. Iosif Vancea
advocat.

George Crețiu
preș. sedției orfanale jud.

Dr. Petru Musca
med. primar, director de spital.

Ștefan Pantea
primnotar județan.

Laurean Maior
șef de secție la Adm. fin.

Tertulian Langa
adm. la Azilul de copii.

Remus Pop
funcționar la primărie.

Onisie Rusu
notar jud.

Oliver Perhaița
ofțier al stării civile.

Liviu Brătfălean
cand. avocat

A. Laslo
rig. în drepturi.

Victor Moldovan
rig. în drepturi.

Dr. Aurel Rusu
adv. deputatul Bandului de câmpie.

Dr. Nicolae Porav
jude de tribunal.

Dr. Ioan Florian
director, medic șef la spitalul de copii.

Pompeiu Mateiu
primpretor.

Aurel Cheresteș
asesor.

Alexandru Birtolon
advocat, fost șef judecător.

Dr. Ioan Jarda
advocat.

Vasile Idu
revizor școlar.

Teodor Boroș
primnotar.

E. Uștea
profesor.

Ioan Luca
advocat stag.

Dr. Ioan Petruța
cand. adv.

O paranteză.

— In chestiunea reformei învățământului —

de IACOB POPA

canonic și inspector școlastic arhidiecezan.

Di Gh. Popa Lisseanu, afirmă în articolul de care ne ocupăm, că sub guvernul Averescu „a urmat, la cerere proprie, statificarea pe loc a învățătorilor confesionali români”.

Afirmațiunea aceasta este cel puțin temerară. Fapt e, că învățătorii confesionali români au fost infometaji, și terorizați. După ce vreme îndelungată primiseră o retribuție redusă și neregulată, ori chiar nici o retribuție, au fost provocați să-și ceară numirea la stat, căci la caz contrar vor rămânea fără salariu. Ce era să facă bieții învățători ajunși în primejdia de-a rămânea pe drumuri cu familia! Se poate spune în cazul acesta, că numirea s'a făcut „la cerere proprie”? Evident, că nu. S'a dovedit aceasta prin faptul, că mulțime de învățători au părăsit școlile și au ocupat alte funcții, iar absolvenții școlilor normale umplu seminariile teologice. Ceea ce era de prevăzut, s'a adevărit pe deplin: „Învățătorii statificați” se simt coplesii de tirania politicianismului. Înainte vreme aveau deplina libertate a convingerilor și în această libertate săvârșeau o muncă idealistă în mijlocul poporului ducând, mână în mână cu preotul, apostolatul acela sacru, care a îmbogățit și întărit sufletul poporului nostru și din care au pornit toate îndemnurile bune pentru înaintarea acestui popor atât pe terenul cultural și moral, cât și în cele materiale. Iar apostolii înșiși au fost răsplătiți, la rândul lor, pentru această activitate cu cea mai înaltă cinste și respect din partea poporului. Putem deci afirma că tot ce este bun, frumos și de preț în poporul nostru de pe aceste plaiuri este fructul activității armonice și binecuvântate a bisericii și școlii.

Ei bine, prin statificare, învățătorul nostru a căzut din rolul acesta sublim. El a fost redus la rolul de unealtă politică în mâna partidului dela putere; din apostol a devenit mercenar. Așa că, privită din acest punct de vedere, statificarea învățătorilor a adus culturii noastre naționale pagube incalculabile.

Aici ar putea să ni-se reflecteze, că doar înșiși învățătorii confesionali au cerut de repetate ori și destul de sgomotos în congresele lor, ca să fie statificați. Da, însă avem convingerea, că dacă ar fi avut retribuție egală cu cei de stat, nici odată n'ar fi cerut statificarea, și mai cu samă nu ar cere-o astăzi, după experiențele făcute. Știm, că au fost și cazuri de neînțelegeri și frecări între preot și învățător. Aceste însă erau atât de puține și de neînsemnate, încât nici decât nu le putem da importanța, de a fi determinat între învățători un curent ostil față de școala confesională.

Un distins membru al corpului didactic primar scrie, într-o broșură publicată de curând în legătură cu reforma învățământului, că „învățătorii nu vor pe preotul director școlar, avându-și motivele lor“. Admitem bucuros existența acestor motive. Asigurăm însă pe d. Toma Cociș, că și biserica își are motivele sale, pentru cari susține pe preot ca director școlar. Nu rămâne, decât să se discute asupra motivelor, și de o parte și de alta, și chestia se va complana ușor. De altfel, în cele mai multe cazuri directoratul școlar al preotului în practică se reduce la calitatea lui de prezident al senatului școlar parohial, deci la afaceri administrative. Apoi biserica, precum în trecut așa nici acum nu va întârzia de a se acomoda în privința aceasta, mai ales în sensul, de-a aplica în serviciul învățământului oameni cu pregătire specială, dintre cari, după părerea noastră, nu pot să lipsească învățătorii nici chiar din organul central de îndrumare a învățământului, așa numitul Senat școlar diecezan. În orice caz, gravamine de acestea nu e permis să turbure activitatea armonică a preotului și învățătorului, a celor doi conducători firești ai poporului nostru.

Dar chiar admitând, că învățătorii confesionali ar fi avut toate motivele și ar fi cerut aievea statificarea, nu era permis, nici atunci, ca guvernul să-i numească învățători de stat așa cum i-a numit, anume la școli de stat neexistente și fără măcar să avizeze autoritățile confesionale, ale cărora continuau să rămână aceste școli. Așa însă cum s'a făcut, cu viclenie și cu teroare, rămâne un act, din punct de vedere legal cu totul neavenit, care niciodată nu-și poate câștiga valoare drept și care compromite în cel mai înalt grad prestigiul statului român. Situația creată era cât se poate de ciudată: Deoparte învățători de stat fără școli, iar de alta școli confesionale fără de învățători. Poporul vedea, că este o smintă cu învățătorul, dar fiind vorba să scape de sarcina părții de salar învățătoresc, pe care o plătea din al său, — nu a protestat în mod

mai sgomotos, ci a cerut numai, ca partea aceasta de salar să nu o mai plătească (pentru că statul nici chestia aceasta n'a ținut de cuviință să o aranjeze). Învățătorii, erau acum „beati possidentes“ și nu se puteau expune la primejdia de a-și pierde pâinea abia câpătată.

În fața violenței, autoritățile confesionale susținătoare de școli, ignorate și călcate în picioare în modul cel mai brutal, sunt avizate a se mărgini la adrese, memorii și intervenții personale, cari toate nu erau însă decât toacă la urechea surdului. Guvernul nu vrea să mai știe nimic. Pentru el o școală, pe al cărei învățător îl plătește statul, este o școală de stat. Dar, chiar dacă numirile învățătorilor noștri s'ar fi făcut pe cale cinstită și legală, principiul acesta n'ar fi decât o mare absurditate, în cazul nostru însă el n'are mai multă valoare și tărie, decât „cuiul lui Pepelea“. Cu toate acestea d. ministru al instrucțiunii publice și sfetnicii lui o dau înainte cu acest principiu. Pe baza lui organizează pe toată linia comitetele școlare de cari ne-am ocupat în articolul precedent, iar prin o parte din organele subalterne (inspectorii, subinspectorii, revizorii, subrevizorii, dintre cari constatăm cu plăcere că o mare parte au cel puțin bunul simț de a nu trage toate consecințele din acest principiu), împarte zilnice vexațiuni și jioniri autorităților bisericești ca susținătoare de școli.

Și toate acestea într'un timp, când aici la noi legile școlare din fosta Ungarie sunt în plină vigoare și când proiectul de lege pentru unificarea învățământului în România, necum să fie discutat dar nici nu este măcar cunoscut. Patriotismul nostru sincer și grija ce o avem pentru buna reputație a statului român ne împiedecă să punem pe hârtie gândurile ce ne inspiră și calificativele ce le merită acest procedeu. Ne mărginim deci a declara Inaltului guvern, că *nu suntem obicinuiți cu astfel de tratament* și că se înșală amar dacă crede că are de a face cu „Arvințe“.

*

Inchizând această paranteză care, după părerea noastră, nu putea să rămână, vom continua într'un viitor și ultim articol cece mai avem de spus în legătură cu această importantă chestiune.

Revistă bisericească.

Din prilejul celei de a doua aniversări a încoronării actualului Pontifice s'au aranjat, după cum aflăm din „L'Osservatore Romano“, *mari festivități în toate țările catolice*, decretându-se aproape pretutindeni, că ziua de 12 Februarie va fi celebrată de aici încolo, an de an, ca o mulțumită adusă lui Dumnezeu, pentru că a lucrat ca pe tronul papal să ajungă o personalitate atât de marcantă.

Arhieriei bisericii noastre au avut Marția trecută o consfătuire cu d. Alexandru Lăpedatu, ministrul cultelor, în care s'a convenit, după cum anunță gazetele, asupra principiilor cari au să normeze *tratatiele referitoare la concordat*. Presa liberală este acum favorabilă acestei acțiuni și nici din partea ortodoxismului nu se manifestă acum față de ea nici o dușmănie: Cea mai bună dovadă, că agitația ortodoxă de pe vremea guvernului Averescu a fost o rușinoasă inscenare politică.

O mare discuție s'a incins în timpul din urmă la societatea „Instituturilor“ din București pe tema dacă *religiunea este a se propune în școli din partea preoților sau a învățătorilor*. Au participat la ea și reprezentanți ai guvernului, așa că rezultatele ei ar putea să decidă eventual aceasta chestiune, fără ca asupra ei să se fi cerut și părerea bisericii. Nu știm cum simte în acest punct biserica ortodoxă, dar nu putem crede că acest învățământ, care formează o parte întregitoare a predicării de pe amvon, ar putea să fie trecut cu asentimentul ei în grija învățătorilor, cari n'au nici o cădere de-a se erija în membrii

Foița „Unirii“

Blajul istoric în icoane.

— Fragment din conferința ținută la festivalul Teatrului Național din Cluj, dat la 15 Februarie c. în favorul școlilor Blajului —

de Alexandru Lupeanu-Melin.

II.

La 11 Oct. 1754 *Vlădica Petru Pavel Aaron de Bistra* întinde neamului său un hrisov de o covârșitoare importanță. Fața uscățivă, palidă și stoarsă de posturi și de rugăciuni, se luminează de-o dulce rază când vede în gândul său pe sătenii Ardealului, cu privirile spre castelul episcopesc dela Blaj, așteptând haruri de mângâiere și nădejdi de-un trai mai omenesc. Vlădica cu viață sfântă e hotărât să le dea pe cel mai mareț dintre haruri, pe cel mai sublim: harul luminării prin școală. Aaron dă publicațiunile sale din toamna lui 1754, în cari se grăia astfel, în dulcele stil al bătrânilor:

„Noi Petru Pavel Aaron de Bistra din mila lui Dumnezeu și a scaunului Apostolicesc, celor din legea grecească prin toată Țara Ardealului și Părților ei adause, vlădicul Făgărașului iproci. Tuturor, celor din numita Eparhia noastră, cinstiților protopopi, preoților, ieromonahilor, clericilor, așisderea și tuturor mirenilor, pace dela Domnul Hristos și spăsenie, iară dela noi blagoslovenie!

... De vreme ce prea milostivul Dumnezeu cu nespusa sa rânduială a prea bogatei sale Milostiviri, la mult dorita neamului și bisericii adunare ne-au împreunat, se cuvine cum și noi așisderea... cu fapta a răspunde chemării noastre... și așteptării neamului și lipsii bise-

ricii, să ne îndemnăm spre cuprinderea aceloră, prin carele să se plinească acelea datorii ale noastre... am socotit a fi de lipsă acum, ca aceștii însemnate turme să se deschidă fântânile darurilor“.

Așa grăiește episcopul Petru Pavel Aaron de Bistra către neamul românesc din Ardeal la mijlocul veacului al XVIII-lea în pragul marilor prefaceri ale omenirii întregi. El vrea să se deschidă fântâni de daruri, și cu adevărat bogate izvoare de apă vie se revarsă dela Blaj prin școalele lui Aaron. Bunul Păstor știa așa de bine despre iobagii Ardealului, că „mai toți sunt însătoșați și flămânzi de hrana cea sufletească, pentru aceea, tuturor fiilor noștri, ori cari vor cere, trebuie după puțință să li-se frângă sfânta pâine și a-i cuprinde la învățatură“.

Situația neamului nostru de pretutindeni din acelea vremi e cunoscută. În Principatele dunărene erau stăpâni Fanarioșii lacomi; Ardealul era o temniță lungă și largă de robi, cari nu aveau de unde să știe nici măcar de nobleța originii dătătoare de demnitate și de îndrăzneală; opaițele de sfoasă și redusă învățatură de pe la mănăstiri erau în stângere; șirul cărturarilor moldoveni și munteni era și el în declin. Ce noroc, că tocmai atunci se osârdește Petru Pavel Aaron să deschidă fântânile darurilor mănoase în Sfânta Treime dela Blaj! Cât de adevărat grăiește marele istoric Nicolae Iorga, laudând „acelea școli de preoție și de învățatură a mirenilor, care venind tocmai la ceasul lor, când se închideau izvoarele de lumină mai umilă ale mănăstirilor, au dus mai departe grija pentru cartea românească și, statornicind legături nouă cu cultura

conștientă a Apusului, au deschis largi orizonturi cugetării neamului“.

Școalele dela Blaj s'au deschis și s'a pornit spre dănsle un lung și neîntrerupt peregrinaj de hagialăc cultural, sporit din an în an cu tot mai mulți fii de săteni și de preoți din toate colțurile Daciei superioare. A răsărit o tagma nouă în strâmta vieată a neamului nostru; tagmă foarte simpatică a „diecilor dela Blaj“, cari în zile de toamnă și de plină primăvară erau călătorii cei mai iubiți ai drumurilor ardelenesti. Veneau pe jos cu desagi de merinde din Sălaj, de pe Crișuri, dela Olt și din Câmpie; veneau în grupe pitorești în țării lor albi și'n tundrele de lână sură, semn al nobleții prin învățatură. În Hula din Blaj se descălțau de opinci și luau cisme, coborând astfel spre metropola cu case învelite cu paie, dar cu mari clădiri de școli primitoare.

Din unii ca aceștia s'a împânzit românismul cu cărturari de toată mâna, ajungând să răsbată ca luceferi deșteptători întreg Ardealul, chiar Muntenia, Moldova, Bucovina, unde au dus cu dânsii luminile școlii latiniste, ca profesori, dascăli și oameni de condei. Până și Macedonia cea depărtată și-a primit darul său dela Blaj, în zilele dintâi ale învățaturii românești de acolo. Ar trebui să înșirăm un lung pomelnic de nume cunoscute și mult prețuite în redeşptarea noastră culturală, dacă am aminti pe toți aceia ce au cules luminile minții lor din „fântâna darurilor“ dela Blaj. Să amintim doar nume celebre: Samuil Clain, Șincai, Petru Maior, Molnar Piuariul, Budai Deleanu, Vasile Aron, Barac, Doctor Vasile Pop, Ioan Maiorescu, Bărnuțiu, Andrei Mureșanu

ai magisterului bisericesc. Este însă foarte supărător și dovedește o mare slăbiciune a bisericii ortodoxe, și numai faptul, că peste tot a putut să pună în discuție această chestiune.

In numărul din 24 Februarie c. „Patria” din Cluj publică sub titlul „Intre biserică și stat” un articol, în care se rupe o lance în favorul școlilor noastre confesionale, încheind cu cuvintele, că „legiuirile aduse prin samavolnicie vor dura atât cât va dura samavolnicia însăși”. — Să fie acest articol începutul unei schimbări de front a partidului național pe această chestiune!?

Știri mărunte.

Personale. *Lunia trecută, păr. mitropolit VASILE a plecat de nou la București, pentru a lua parte la consfătuirea referitoare la concordat.*

— La propunerea Preasfințitului Cisar dela Iași, sf. Părinte al Romei a numit de *camerari papali* pe următorii preoți ai eparhiei latine de Iași: *păr. Ioan Bogheș* din Gherăești, *păr. Dr. Anton Gabor*, director și redactor Iași, *păr. canonic Dr. Marc Glaser* din Chișinău și *păr. Mihail Robu*, secretar episcopesc. De asemenea au fost distinși cu »Benemerenti« și »Pro Ecclesia et Pontifice« mai mulți enoriași ai acelei eparhii.

— P. V. Ordinariat de Lugoj a numit pe *păr. Silviu Popa* din Cârnești de asesor consistorial, pe *păr. Nicolae Rațiu* de paroh la Densuș, iar pe *păr. Ioan Lăpădat* de adm. par. la Scăiuș.

Scritori premiați. Pe urma concursului publicat de S. S. R. (soc. scriitorilor români) s'au conferit de curând următoarele premii: Lei 20 mii (premiul C. A. Rosetti) s'a dat dlui *Liviu Rebreanu* pentru romanul »Pădurea spânzuraților«. Lei 20 mii (premiul I. A. Brătescu Voinești) sa dat dlui *Iean Bart* pentru volumul »Prințesa Bibescu«. Lei 10 mii sau dat dlui *Corneliu Molovan* pentru »Purgatorul«. Premii

Pumnul, Axente Sever, Papiu Ilarian, Vasile Bumbac, Aron și Vasile Densușianu, Murgu, Bojinca, Gavril Munteanu, Barițiu și atâția alții, cari au pus câte-o piatră de temelie în edificiul culturii noastre. Dar cine n'a învățat carte la Blaj între anii 1754 și 1850 dintre aceea, cari, având origină ardeleană, au însemnat ceva în anele frământărilor noastre de redeșteptare? Chiar dacă n'ar fi fost unii la matca însăși, sufletul și simțirile Blajului de odinioară se simte în toate fibrele lor. Nici Eminescu însuși n'a crezut că poate să treacă alături de acest cuib de carte și de simțiri românești. Chiar și istro-românii și-au avut elevul lor la școalele din Blaj.

Dacă a fost așa nu e de mirare, căci Blajul avea pe catedrele școalelor sale dascăli ilustrii, ca urzitorii curentului latinist, atât de binefăcător în roadele sale. Se întorc dela Roma figuri mărețe, apostoli cu fețe dârze dar cu suflete calde, cari din contemplarea monumentelor grandioase ale Cetății eterne, ce le grăiau de străbuni, și din înaltul areopag de savantism, aduceau mândria originii și pregătirea necesară nu numai de-a înălța un popor deznădăjduit, ci de-a și câștiga un respect și o prețuire cercetărilor de știință românească, ce pornia tocmai printr'ânșii. Samuil Clain aruncă între români mântuitoarea lozincă „Mare lucru iaste a fi născut român”. Acesta era sâmburele școalei latiniste, din care a răsărit copacul pletos al culturii noastre. Petru Maior se războiește cu bărfelmicii savanți străini și apără înafară celenodiul scump al originii romane.

mai mici au luat d. N. Davidescu (6000 Lei) pentru volumul »Inscripții«; dș. Lucia Mantu (4000 Lei) pentru volumul »Miniaturi«; d. Perpesicius (2000 Lei) pentru cea mai bună poezie a anului »Sonet neoclastic« și păr. Hodoroabă (2000 Lei) pentru »Impresii din războiu«.

Locale. Măine, Dumineca lăsatului de carne, va predica în catedrală Reverendul Ioan Masca, vicenotar consistorial.

— In timpul din urmă a fost reînviată mișcarea mai veche referitoare la *provederea Blajului cu lumină electrică*. Ajunsă acum în mâna consiliului comunal, la spatele căruia stă în acest punct orașul întreg, și având asigurările cele mai categorice ale băncii »Patria«, că din parte-i se va bucura de cel mai larg sprijin, chestiunea, sperăm, va ajunge acum la o soluție mulțumitoare. Ar fi primul pas mai însemnat care apropie Blajul de condițiile necesare unui oraș ce râvnește la cinstea de a fi capitală de județ.

— *Serata orientală*, aranjată Sâmbăta trecută din partea societății vânătorilor din loc a reușit atât de bine, încât »buna dispoziție« s'a păstrat și pe a doua și chiar pe a treia zi. Adevărată serată — ori mai curând ciclu de serate — »orientale«. Atâta numai, că ar fi fost poate bine, mai ales în ce privește »prelungirea«, ca ea să nu fi avut loc în sala de gimnastică a liceului nostru.

Funeraliile directorului Ștefănică dela Beiuș, săvârșite de însuși Preasfințitul Valeriu al Orăzii, au fost o frumoasă manifestare de simpatie a Beiușenilor față de dascălul vrednic, îmbătrânit în muncă și cinste. Pănegiricul l-a ținut *păr. C. Selăgian*, directorul liceului de fete, iar în numele autorității școlare de stat a vorbit d. Simion Gocan, inspectorul șef dela Oradea. O a treia cuvântare a ținut-o *păr. Vlaicu din Uilac*, locul unde s'a născut regretatul director. Școala normală de învățătoare de stat a manifestat cu absența — o atitudine, care nu poate fi de ajuns înfierată.

Dr. IOAN POP avocat și-a deschis biroul de advocatură în BUCUREȘTI, Calea Victoriei 124. et. I.

Telefonul „Unirii”.

S. Beiuș. Anticipând o parte în numărul ultim, am reținut în acest număr numai părțile referitoare la înmormântare. — Vă mulțumim de serviciu.

M. Sibiu. La gogorița »bisericii naționale«, cu care frații dela Sibiu cearcă mereu să îmbete pe cei neorientați, răspundem cu următoarele șire scoase din numărul de Crăciun al »Unirii« din 1894: »In credință nu e națională, căci le este comună ca Slavii și Grecii. In rit nu e națională, căci ritul e grecesc. In organizație nu e națională, căci este protestantă săsească. Dacă însă e națională în înțelesul, că ea, intrucât formează o mitropolie, e chemată a lucra pentru binele vremelnice și veșnic singur al poporului românesc din această mitropolie și nu pentru al altora popoare, apoi chiar așa e de națională și biserica unită. Și așa nu au nimic special cu ce să se mândrească și să îmbete pe oamenii instruiți și luminați. — Din partea noastră nu mai adaugem nimic. Primul nostru de azi grăiește de ajuns.

S. Gherla. Am primit cele trimise și o să vedem dacă mai putem pune chestiunea, după ce într'un număr trecut anticipasem, că nu ne mai ocupăm de scrisul din chestie. — Cât privește cealaltă chestiune noi am terminat deocamdată. Nu înțelegem însă rostul prea multor intervenții în direcția de-a nu mai reveni. Poate n'ar strică deci să ne dați lămuriri amănunțite.

Oficiul parohial. Homorodul de mijloc. Pe anul trecut ați avut de plătit 80 lei. Astfel din suma trimisă numai 20 lei au trecut în abonamentul anului curent. Gazeta am trimis-o totdeauna regulat. Ultimii patru numeri vi-i trimitem din nou.

H. Bărsana. Pe anul trecut ați plătit numai 35 lei. Astfel din suma trimisă 45 lei au trecut în restanța aceluia an.

L. Arad. Anul trecut ați achitat 35 Lei. Cu suma ce ați plătit acum abonamentul e achitat și pe anul acesta.

V. Carăii mari. Chităm suma trimisă.

DOMNII CLIEŢI cari au restanță de plată sunt rugați să binevoiască a nu-și uita de aceasta.

(7) 1-2.

KAMPF croitor.

OFICIUL PAR. GR.-CAT. ȘERBENI.

Nr. 6-1924.

Publicație de licitațiune.

Pentru edificarea din nou a bisericii gr.-catolice din Șerbeni, județul Murăș Turda, se publică prin această licitație minuendă pe ziua de Duminecă 2 Martie c. la orele 2 p. m.

Planul edificării, precum și condițiile de licitare, după cari vor trebui întocmite preliminarile și se va stabili prețul strigării, se pot vedea, în acest timp, la oficiul parohial sus numit.

Șerbeni, la 13 Februarie 1924.

Vasile Scridon

preot gr.-catolic. (3) 3-3.

Vasile Pop

prim curator.

La »Patria« bancă pentru Credit, Comerț și Industrie s. a. Blaj, sunt de ocupat două posturi de

Contabili.

Reflectanții au să fie absolvenți de școala Comercială. — Cei cu praxă și capabili de a conduce singuri :: contabilitatea sunt preferiți. ::

Retribuțiile după învoială.

Rugările sunt a-se adresa Consiliului de Administrație până la 10 Martie 1924.

(6) 2-3

Mijloace cu efect

VIN DE CHINA

Cu adevărat vin de Tokay, bun pentru cei slăbiți, anemici, și reconvalescenți. Face apetit, întărește nervii și curăță sângele. Are un gust escelent și e recomandat de cei mai buni medici.

Un flacon Lei 20.

Tuberculoșii

folosesc cu cel mai bun rezultat

Preparatul lui Dr. Biró

„SIROL”

Un flacon Lei 40.

Magazin principal: Farmacia Dr. Biró Cluj. Se poate avea și la toate farmaciile mai mari

Oricine ne trimite adresa corectă, poate avea în cinste — românește ori ungurește — broșura: »Cum să ne apărăm de tuberculoză?« (87). 7-12

Casă de vânzare.

In Blaj-sat Nr. 162 este o casă de vânzare. Informații se pot cere în

Farmacia Schieszl

BLAJ.

(5) 2-3

Manekiur

și

Frizerie de dame

Frizeria Hentsch

Strada Regina Maria BLAJ.

(4) 2-3.

„PATRIA“ bancă pentru Credit, Comerț și Industrie, societate an. Blaj.

Convocator.

P. T. Domnii acționari ai institutului „PATRIA“, bancă pentru Credit, Comerț și Industrie, societate anonimă, Blaj, se invită cu onoare — în sensul §. 12 și următorii din statute — la a XXXVIII-a (treizeci și opta) adunare generală ordinară, care se va ține în Blaj, Sâmbătă în 22 Martie st. n. a. c. la orele 3½ d. p. în localul institutului.

Obiectele sunt:

1. Raportul consiliului de administrație, raportul comitetului de cenzori, bilanțul și darea absolutului.
2. Distribuirea profitului curat și a sumei destinate spre scopuri culturale și de binefacere.
3. Fixarea marcelor de prezență pe anul 1924.
4. Intregirea consiliului de administrație.
5. Alegerea comitetului de cenzori.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunare, sunt rugați a-și depune la cassa institutului, resp. la cassa filialei din Teiuș ori la Administrația Centrală Capitalară din Blaj acțiunile titlilor provizori și eventual documentul de plenipotență până la 19 Martie la 12 ore din zi. Depunerea acțiunilor, a titlilor provizori resp. a plenipotențelor spre acest scop se poate face și la „Albina“ filiala Cluj, în acest caz însă cel mult până Joi în 16 Martie anul crt. st. n.

Blaj, la 16 Februarie 1924.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Dr. Izidor Marcu m. p.
președinte.

Victor Muntean m. p.
director executiv.

Bilanț pe anul al XXXVIII-lea 1923

Active	Conto Bilanț	Pasive	
Cassa: numerar	419,217'66	Capital de acții	6,000,000'—
Bon la Postsparkassa	8181'85= 427399'51	Fond de rezervă	1,800,000'—
Realități: casele și mag. inst.	740,000'—	„ „ penzie	500,000'—
Investirile fabr. „Vulcan“	950,000'—=1,690,000'—	„ pentru amortizarea investirilor	690,000'—
Efecte:	1,320,425'—	„ I. M. Moldovan	10,000'—= 3,000,000'—
Acții la bănci	660,000'— 1,980,425'—	Depuneri	15,542,329'3
Efectele fondului de penzie	108,425'—	Reescont	5,134,600'—
„ „ I. M. Moldovan	4,000'—=2,092,850'—	Diverse conturi creditoare	3,956,866'9
Scout	12,791,071'50	Interese anticipate	773,434'8
Conto curent	11,481,220'85	Dividende neridicate	11,996'—
Hipotecar	2,460,850'50	Profit curat	1,029,765'1
Mărfuri	3,106,760'27		
Diverse conturi debitoare	1,398,839'69		
	35,448,992'32		35,448,992'32
Paște	Conto Profit și Pierdere	Intrate	
Interese după depuneri capitalizate	801,614'91	Interese de Scout	1,092,182'81
„ „ ridicate	25,689'64	„ de CtoCurent	996,716'09
„ reescont	419,461'51=1,246,766'06	„ Efecte	77,714'20
Salarii, adaus de scumpete și bani de cvartir	500,795'—	„ Hipotecar	140,781'—= 2,307,394'7
Spese curente	273,312'01	Chirie	7,000'—
Marce de prezență	12,850'—	Proviziune	86,584'—
Fracht și porto	163,543'87	Din vânzarea produselor fabricii de cărămizi	704,520'17
Contribuție și comp. de timbru	285,903'41	„ „ materialului de const. și combustibil	288,015'85
Chirie	9410'—	„ „ mărfurilor din prăvălie	128,831'22=1,121,367'7
Profit curat	1,029,765'13		
	3,522,345'48		3,522,345'48
Conturi de ordine			
DEPOZITARI DE EFECTE		EFECTE IN DEPOZIT	
Efecte în gaj	5,960,000'—	Efecte în gaj	5,960,000'—
Efecte în garanție	10,000,000'—	Efecte în garanție	10,000,000'—
	15,960,000'—		15,960,000'—

Blaj, din ședința Consiliului de administrație ținută la 16 Febr. 1924.

Director: Victor Muntean m. p.
expert-contabil.

Șef-contabil: Petru Țiucra-Prîbeagul m. p.
expert-contabil.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

Dr. Isidor Marcu m. p. Dr. E. Doctor m. p. Dr. V. Macaveiu m. p. A. C. Domșa m. p. Al. Pop m. p. V. Suciș m. p.
președinte. v-președinte. contabil autorizat.

Dr. D. Sabo m. p. Dr. Ionel Pop m. p. Dr. George Borșan m. p. ing. Ioan F. Negruțiu m. p. Emil Negruțiu m. p. Eugen Nicola m. p.
S'a revăzut și găsit în consonanță cu registrele.

Blaj, la 21 Februar 1924.

Dr. Ambrosiu Chețianu m. p. Augustin Caliani m. p. Traian German m. p. Valer Suciș m. p. Dr. Traian Denghel m. p.
președinte.

Flaviu C. Domșa m. p.

Comitetul de cenzori

Adrian Oțoiu m. p.

Iosif Ōrga

revizor-expert al „Solidarității“.

Raportul comitetului de cenzori.

Onorată adunare generală!

Comitetul de cenzori, în conformitate cu legea comercială, a revidiat cassa institutului, efectele, obligațiunile hipotecare, împrumuturile cambiale și de cont-curent și cărțile de contabilitate. A examinat depozitele de mărfuri, s'a convins despre buna lor păstrare și că inventarul lor este real. A cenzurat bilanțul anului 1923 și contul profitului și pierderilor, le-a găsit în consonanță cu registrele institutului. A constatat, că împărțirea profitului curat este în conformitate cu statutele.

În baza acestora propune: aprobarea bilanțului, primirea proiectului referitor la împărțirea venitului curat, și darea absolutului atât consiliului de administrație, cât și comitetului de cenzori.

Blaj, la 21 Februarie 1924.

Dr. Ambrosiu Chețianu m. p.
președinte.

Dr. Traian Denghel m. p.
notar.